

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ
ТА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК

МАТЕРІАЛИ

**IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

**«Застосування інноваційних технологій та методів навчання
при викладанні
фундаментальних та суспільно-гуманітарних освітніх компонентів
у закладах вищої освіти»**

18 БЕРЕЗНЯ 2026 РОКУ

м. Харків - 2026

Матеріали та методи. Дослідження ґрунтується на аналізі сучасних методологічних підходів до впровадження ІІІ у вищу освіту. Застосовано методи системного аналізу етичних стандартів, порівняння функціональних можливостей інтелектуальних систем та узагальнення педагогічного досвіду щодо запобігання академічному плагіату в цифровому середовищі.

Отримані результати. Встановлено, що ключовим викликом є трансформація ролі ІІІ з інструменту генерації готових відповідей у допоміжний ресурс для аналітичної діяльності. Академічна доброчесність у нових умовах має базуватися на принципах прозорості та персональної відповідальності: користувач повинен верифікувати згенеровані дані через першоджерела, оскільки алгоритми схильні до продукування недостовірної інформації. Визначено, що етичне використання передбачає обов'язкове зазначення ролі ІІІ у підготовці роботи та недопустимість прямого копіювання результатів без авторської інтерпретації. Викладацька спільнота має формувати чітку політику використання таких інструментів, де акцент зміщується з контролю на розвиток критичної взаємодії людини з технологією.

Висновки. Впровадження ІІІ в освіту потребує розробки нових концептуальних рекомендацій, які б поєднували технологічний прогрес із дотриманням морально-етичних норм. ІІІ має слугувати каталізатором для розвитку мислення, а не засобом уникнення самостійної роботи. Дотримання культури академічної доброчесності залишається фундаментом якісної освіти, де технології лише доповнюють, а не замінюють інтелектуальний потенціал особистості.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК СКЛАДОВА ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Кудрявцева Т., Тининика Л., Нікольченко А.

ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет», м. Харків, Україна

t.kudryavceva@khimu.edu.ua

Вступ. Актуальним стратегічним завданням сучасної медичної освіти, що визначає якість професійної підготовки лікарів у медичних університетах, є забезпечення ґрунтовної фундаментальної бази знань на основі міждисциплінарної інтеграції медико-біологічних дисциплін. Такий підхід сприяє формуванню цілісного наукового світогляду майбутнього лікаря та забезпечує системне розуміння закономірностей функціонування організму людини. Доведено, що наявність якісної фундаментальної підготовки є

важливою передумовою формування та подальшого розвитку клінічного мислення, а також здатності лікаря до системного аналізу біологічних і патологічних процесів в організмі людини, їхніх молекулярно-клітинних механізмів, закономірностей функціонування органів і систем, а також причинно-наслідкових зв'язків між порушеннями гомеостазу та розвитком захворювань.

У цьому контексті одним із актуальних завдань викладачів фундаментальних дисциплін є ефективна реалізація міждисциплінарного підходу у викладанні природничих та медико-біологічних дисциплін, що забезпечить формування цілісного розуміння механізмів функціонування організму людини та підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх лікарів.

Метою дослідження є системне висвітлення досвіду впровадження міждисциплінарного підходу у викладанні медико-біологічних дисциплін як складової фундаментальної підготовки майбутніх лікарів у Приватному вищому навчальному закладі «Харківський міжнародний медичний університет» (ПВНЗ «ХММУ») з урахуванням сучасних тенденцій розвитку медичної освіти.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження стали результати складання здобувачами освіти тестових компонентів Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ), зокрема інтегрованого тестового іспиту «Крок» та іспиту з англійської мови професійного спрямування. Методологічною основою дослідження було порівняння показників успішності здобувачів освіти до та після впровадження міждисциплінарного підходу у викладанні медико-біологічних дисциплін.

Використовувалися такі методи: аналіз результатів тестування – для визначення рівня засвоєння фундаментальних знань та виявлення проблемних зон у навчанні; педагогічний експеримент – впровадження міждисциплінарного освітнього компонента та практичних кейсів у навчальний процес; систематизація та порівняльний аналіз – оцінка ефективності впровадженого підходу на основі порівняння результатів контрольних та інтегрованих тестових компонентів; аналітичний метод – інтерпретація отриманих даних для обґрунтування доцільності міждисциплінарної інтеграції у фундаментальній підготовці майбутніх лікарів.

Отримані результати. Колективом науково-педагогічних працівників кафедри фундаментальних загальнонаукових дисциплін ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет» розроблено та впроваджено міждисциплінарний підхід до викладання медико-біологічних дисциплін, спрямований на інтеграцію знань, формування системного мислення та підвищення ефективності підготовки майбутніх лікарів до складання

інтегрованих кваліфікаційних іспитів.

Навчальним планом спеціальності «Медицина» передбачено вивчення обов'язкового освітнього компонента «Міждисциплінарна інтеграція медико-біологічних наук» на 3 курсі. Метою його впровадження є інтеграція фундаментальних знань з медико-біологічних дисциплін, формування у здобувачів освіти системного наукового мислення та здатності встановлювати міждисциплінарні зв'язки між структурними, функціональними й біохімічними аспектами життєдіяльності організму людини.

Науково-педагогічними працівниками кафедри розроблено навчальну програму освітнього компонента, яка передбачає опрацювання шести змістових розділів, що охоплюють актуальні медико-біологічні питання, зокрема: «Вибрані питання медичної біології в практиці лікаря», «Фундаментальні питання гістології, цитології та ембріології в практиці лікаря», «Біохімічні аспекти порушення метаболічних шляхів в організмі людини», «Основні аспекти мікробіологічної діагностики», «Анатомія людини та фізичне навантаження», «Фізіологічні особливості життєдіяльності людини».

Передумовою вивчення цього освітнього компонента є опанування здобувачами освіти на 1–2 курсах низки фундаментальних дисциплін, зокрема: «Медична біологія», «Гістологія, цитологія та ембріологія», «Біологічна хімія», «Мікробіологія, вірусологія та імунологія», «Анатомія людини» та «Фізіологія». Запропонована послідовність вивчення фундаментальних питань і структура курсу забезпечують міждисциплінарну інтеграцію базових природничо-наукових знань та сприяють формуванню у здобувачів освіти цілісного уявлення про морфологічні, функціональні та біохімічні основи життєдіяльності організму людини.

Реалізація такого підходу спрямована на підвищення ефективності засвоєння фундаментальних дисциплін, розвиток клінічного мислення та покращення підготовки здобувачів освіти до складання інтегрованих тестових компонентів Єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

З метою практичної реалізації міждисциплінарної інтеграції розроблено систему міждисциплінарних практичних кейсів, що містять клінічно орієнтовані ситуаційні завдання, спрямовані на інтеграцію знань із різних медико-біологічних дисциплін, аналіз механізмів розвитку патологічних процесів та формування навичок комплексного вирішення професійних завдань майбутнього лікаря.

Висновок. Отже, впровадження міждисциплінарного підходу до викладання медико-біологічних дисциплін у фундаментальній підготовці майбутніх лікарів сприяє інтеграції базових природничо-наукових знань, формуванню системного наукового мислення та розвитку клінічної логіки здобувачів освіти. Реалізація

розробленого освітнього компонента та використання міждисциплінарних практичних кейсів забезпечують більш цілісне розуміння морфологічних, фізіологічних і біохімічних механізмів функціонування організму людини. Такий підхід підвищує ефективність засвоєння фундаментальних дисциплін і сприяє кращій підготовці здобувачів освіти до складання інтегрованих тестових компонентів Єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Перспективним напрямом подальшої роботи є удосконалення методів міждисциплінарної інтеграції та розширення практикоорієнтованих форм навчання у системі медичної освіти.

ЗАСТОСУВАННЯ PBL У МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лисенко Н.О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Проблемне навчання є одним із найбільш ефективних підходів до організації освітнього процесу у сучасній медичній та фармацевтичній освіті, оскільки виступає не лише способом передачі знань, а й інструментом їх активного здобуття. Його сутність полягає у створенні таких навчальних умов, за яких здобувачі освіти стикаються з інтелектуальними труднощами, що потребують самостійного аналізу, пошуку рішень і застосування набутих знань у нових ситуаціях. Це сприяє формуванню глибокого розуміння матеріалу та розвитку професійного мислення.

У підготовці майбутніх фармацевтів і медичних представників проблемне навчання відіграє особливо важливу роль, адже їхня професійна діяльність пов'язана з необхідністю прийняття відповідальних рішень, взаємодії з пацієнтами, лікарями та колегами, а також із аналізом складних і часто суперечливих даних. Саме тому поряд із теоретичною підготовкою важливим є розвиток здатності критично мислити, прогнозувати наслідки професійних дій, оцінювати ризики та знаходити оптимальні рішення в умовах невизначеності.

У процесі викладання риторики для майбутніх викладачів фармацевтичного профілю проблемне навчання забезпечує формування ключових комунікативних і когнітивних компетентностей. Зокрема, воно сприяє розвитку вмінь чітко, логічно й переконливо викладати професійну інформацію, аргументовано відстоювати власну позицію, аналізувати висловлювання опонентів і будувати ефективну стратегію комунікації залежно від типу аудиторії. Важливим результатом є також формування навичок роботи з неповною або суперечливою